

Младостта на ловеца

Петдесет години съществували успешните wildcat. Използвали ги американските varmintier. Сега Remington им добавя пазарни качества, потвърждавайки големия им потенциал не само за лов на вредители на големи разстояния, но и за хищници с малка и средна „талия“.

■ © *Edisport Editoriale*
 текст и снимки – *Андреа Бонзани*

Героят в това изследване – .25-06, може да бъде определен като ветеран, предвид факта, че е в обращение от 1987 г.

В действителност бил измислен и създаден през 1920 от А.О. Niedner, персонаж, който често откриваме в материали за патрони, и най-вече в тези от тях, които не са от вчера. Но където – за съжаление – не откриваме повече данни.

Въпреки това със сигурност е бил интелигентен и енергичен американски експериментатор в годините след Първата световна война и е създал множество Wildcat калибър .224 и 6 мм, които не са имали успеха на .25-06. Патронът .25-06 бил изработен чрез обикновено стесняване на шийката на .30-06, след което оставало да го накарат да задържи съединяването с куршуми калибър .257. След намаляването на диаметъра шийката на патрона не била намалена в дебелина и затова останала малко по-плътна от тази на своя „баща“.

.25-06 моментално постигнал голям успех не само сред ловците varmint, които се убедиха, че с куршумите от 87 грейна ще бъдат „непобедими“ в тази работа, но и сред ловците на елени и антилопи, при които куршумите от 117 и 120 грейна давали изключителни резултати.

В онези години, началото на 20 век, били разпространени най-различни патрони .257, калибър, към който американците винаги са били привързани, но ставало въпрос за разработки (старомодни за времето си) с гилзи от типа gimmed, използвани за военни оръжия.

Най-добрият сред тези патрони бил създаденият през 1906 .25 Remington, който

не надвишавал 2.300 ft/sec с куршум от 117 грейна, равняващи се на 700 м/сек, и относително 190 kgm енергия. Успехът на .25-06 се дължал на забележителните за онова време балистични възможности с направо фантастичните 3.400 ft/sec при 87 грейна (цели 1.034 м/сек) и 309 kgm кинетична енергия. Превръщали го в „смъртоносен“ избор за varmint с малки и средни размери.

Част от успеха обаче се дължал и на леко-

тата (а може би преди всичко на нея), с която можели да се намерят гилзи за .30-06. В онези години (а днес също), имало на разположение огромни количества гилзи от военните surplus за този калибър. За няколко цента, а понякога и гратис можело да се набавят цели 2 кг от Dcm (Direction of civilian markmanship), правителствената организация, която се занимавала – и все още се занимава – с преотстъпването за цивилно ползване на военни surplus материали – от

Отляво надясно: патрон и гилза калибър .30-06, гилза .25-06, получена чрез рекалибрирането на .30-06, и патрон калибър .25-06. Вижда се, че този последният има по-къса шийка от патрона „баща“ и по-бъгъло рамо, но със същия наклон.

гилзите до оръжията.

Оставало да се преработи една гилза .30-06 със full-length resizing в калибър .25-06 и да се получат перфектни гилзи за употреба без никакви модификации.

Единствената покупка с определено по-висока стойност била карабината, която задължително трябвало да бъде от тип custom, т.е. не от тези, с които разполагал пазара. Но и това не било голям проблем, защото един от многото custom, за около петдесетина долара, можел да монтира нова цев на карабина с подходящото действие, или за малко по-голяма сума да рекамерира в .25-06 цевта на оръжие, камерирано в другия пазарен калибър .257.

Разпространението и употребата на този интелигентен патрон, все още актуален почти 90 години след своето създаване, продължавали да нарастват, особено след края на Втората световна война. Но си оставал wildcat дотогава, докато Remington (някъде около 1970 г.) решила да включи този тип камериране в една от своите карабини от серията 700. Това автоматично превърнало .25-06 в комерсиален патрон и много скоро той започнал да се предлага от по-голямата част производители, първоначално американски, а по-късно и европейски, в различни версии – с куршуми от 75 до 120 грейна, макар че може би най-разпространените били тези от 87, 100 и 117-120.

Днес популярността и разпространението на патрона в САЩ все още са много високи. Няма производител на оръжие, който да не предлага един или повече модели, камерирани за .25-06 и дори Weatherby, въпреки че пази своя .257 Weatherby Magnum, предлага различни карабини в .25-06.

Възползвах се от възможността да го изпробвам, зареждайки много стара карабина Sauer, модел 80 Егора, със средно тежка цев от 660 мм, равни на 26 инча, оръжие, което в САЩ би било истински varmint rifle. На практика карабините с такова устройство (дълга и по-плътна цев от standart), които се продават в Съединените щати, а съответно и в Европа, са много. Присъщата им висока прецизност може да е по-силно подчертана с оръжия от този тип, така че да бъде използван за далечна и още по-далечна стрелба по малки мишени.

Въпреки че в Италия, а и в цяла Европа, ловът на вредители не се практикува, .25-06 се използва преди всичко за хищници с малки, средни и дори големи размери в планинските райони, но в последния случай – с куршуми от 117 и 120 грейна.

Фабричното представяне

Преди да започна изследването за снаряда

ване, както обикновено измерих с хронограф някои фабрични патрони, произведени от Federal, от Winchester и от Mayer & Son.

Тези на Federal, с куршум от 117 грейна JSP Sierra, ми позволиха да постигна 2.897 ft/sec, което се равнява на 883 м/сек и 301,4 kgm, т.е. малко скромни постижения, ако се вземат предвид възможностите на патрона. Winchester, които са обзаведени с нетипичния куршум от 90 грейна от тип JHP, ми помогнаха да отбележа добрата скорост от 3.479 ft/sec, 1060,3 м/сек и 334,4 kgm, постижение, което превръща този патрон в изключителен избор за varmint, ако го имаше в Италия, но в не особено добър избор за по-големи хищници, защото структурата на куршума предполага много голяма „експанзивност“.

M&S постигнаха по-висока кинетична енергия със своите 354,3 kgm при скорост от 3.397 ft/sec и 1.035,4 м/сек, които го превръщат в патрон с универсално приложение с неговия куршум Sierra от тип JSP, добър както за varmint, така и за сърни, диви кози и други подобни.

Благодарение на своя висок спрямо калибъра капацитет, патронът изисква мощни

Трите патрона от една четвърт инч, с които понастоящем разполага пазарът на САЩ. Отляво-надясно: .25-06, .257 Roberts (направен чрез стесняване на шийката на 7x57) и .257 Weatherby magnum. Гилзата на последния, практически цилиндрична, има по-висок капацитет с около 15% в сравнение с този на .25-06, което позволява да развие по-висока скорост от около 200-300 ft/sec с всички куршуми.

Долу: .30-06 (отляво) с два от своите най-добри и най-разпространени преку потомци .270 Winchester (в средата) и .25-06 Remington. Последният, през годините, в които останал един wildcat, бил познат и като .25 Niedner, по името на своя създател.

и още по-мощни заряди, които да са в състояние да използват изцяло възможностите му, най-вече с куршумите от 100 грейна нагоре.

Изпробвах общо 10 – от относително силните барути Vectan Tu 5000, Vihtavuori N540 и Norma 204, през мощните и по-подходящи за калибъра Vectan Tu 7000, Vihtavuori N160 и N560, Vectan Tu 8000, до най-мощните Norma Mrp, IMR 4831 и Hodgdon H1000.

При всичките зареждания бяха използвани гилзи Winchester от патрони, предлагани на пазара и с възможно най-добрия капацитет, и капсули Winchester Large rifle Magnum. Всички презареждания бяха реализирани със стойности free bore от 2,0 мм и с височина от 79 мм за куршумите от 87 грейна, 78 мм за куршумите от 100 грейна и 80 – за изследваните 120-грейнови куршуми.

ЧУДАТ ХАРАКТЕР

В противовес на това, което може да се помисли, .25-06 е патрон с много голяма интензивност. Максималното му налягане в нормите CIP е от цели 4.500 bar, 100 в повече от .257 Weatherby Magnum. Теоретически това би трябвало да го доведе до състояние, в което да постигне скорост, по-висока от тази на патрона Weatherby, но няма как да се случи, защото е с по-малък капацитет.

Възможностите на .25-06 теоретично са от 3.600 ft/sec, равняващи се на 1.097 м/сек при куршуми от 87 грейна, докато с тези от 100 грейна би бил в състояние да достигне 3.400 ft/sec, равни на 1.036,3 м/сек. С тези от 117-120 грейна би могъл и още – да достигне 3.200 ft/sec, които се равняват на 975 м/сек, стойности, с които постига 340-370 kgm независимо от теплото на куршума.

Постиганията, за които говоря, са възможни и с „домашно“ снарядени мунициции, но погледнато реално, трябва да предви-

дим и скоростта на кинетичната енергия, която е малко по-ниска, а именно 3.500, 3.300 и 3.100 ft/sec при куршуми от 87, 100 и 120 грейна, равностойни на 1.067, 1.006 и 945 м/сек, добри за 327, 334 и 354 kgm. Тези стойности са по-типични и представящи възможностите на патрона, ако се изстреля с цеви от 26", като тази на Sauger, използвана от мен при пробите за скорост.

С „по-подвижните“ зареждания в изследването, а именно с Vectan Tu 5000, Norma 204 и Vihtavuori N540, е достатъчно лесно да се достигнат тези нива на кинетична енергия и дори малко по-високи. Но като най-добри би трябвало да се считат средните (за патрона) като Vectan Tu 7000, Vihtavuori N160 и N560, с които безпроблемно се постига кинетична енергия от 360–370 kgm, без снаряждането да надхвърля определените количества.

С барутите с по-голяма мощност като Norma MRP, Vectan Tu 8000, IMR 4831 могат да се постигнат максимални нива на кинетична енергия, при което .25-06 са способни на още по-добро представяне, особено с по-тежките куршуми от 100 и 117 или 120 грейна.

Няколко думи заслужават и Norma MRP и Hodgdon H1000. Първият в действителност демонстрира не особено добра плътност, щом може да се ползва в дози, по-големи от 58,5 грейна с куршум от 87 грейна и от 53,5 грейна при 120-грейнов куршум. Тези дози бяха добре възприети и постигнаха кинетична енергия не по-висока от 326 kgm (със 100-грейновите).

От H1000, благодарение на по-голямата му плътност, беше възможно при добро желание да се зареди и 64,0 грейна при куршума от 87 грейна, 62,0 за този от 100 грейна и 59,0 при 120-грейновия куршум. Дози, които освен това се оказаха съвсем малко по-високи. С този барут 120-грейновият куршум увеличи скоростта си до 3.180 ft/sec, или 969,4 м/сек и 372,9 kgm, докато с полеките куршуми от 100 и 87 грейна не надхвърли

342 kgm, постигнати със 100-грейновия при 1.017,4 м/сек.

Следователно употребата му може да се определи като антикономична. Не във финансов смисъл, а защото се касае за много високи дози, при които се получава по-голяма компресия (налягане), необходима за постигането на несъответстващи кинетични енергии.

Най-добрите барути за този все още бодър, почти деветдесетгодишен „старец“, са точно тези, по-мощните, като Tu 7000, N560 и Tu 8000. Достатъчни са дози, които се зареждат лесно (от 50,0–56,0 грейна), за да се постигнат високи стойности на кинетична енергия, като оставаме спокойни и сигурни по отношение на налягането.

Ръчно снаряжените муниции и съответните куршуми калибър .25-06. От ляво на дясно: с куршуми от 87 grs Hornady JSP; 100 grs Speer JHP; 117 grs Sierra JSPBT; 120 grs Hornady JHP Interlock; 120 grs Sierra JHPBT.

тична енергия, като оставаме спокойни и сигурни по отношение на налягането. Най-високата кинетична енергия, постигната по време на целия експеримент, беше с 56,0 грейна от N560 зад 120-грейновия Hornady, който достигна скоростта от 3.228 ft/sec, равняващо се на 984 м/сек и цели 384,2 kgm, без следи от прекалено високо налягане. С други думи представяне, което може да се определи като изключително за .25-06.

Патроните, които постигат кинетична енергия от 360–365 kgm, са много подходящи за лов на хищници със средна и по-голяма „талия“, дори с куршумите Hornady от тип

JHP, използвани в това изследване. Тъй като са от типа Interlock, не предизвикват насилствено разрушаване на патрона при стрелбата по диви зверове както куршумите standart от тип JHP, а „изстрелват“ само предната част. Задната не се деформира изобщо и така осигурява възможност за добро преснаряждане.

ЗАВЪРШИЛ С ОТЛИЧИЕ?

Дали това може да се каже на основата на постигнатите резултати? И така: въпреки че е създаден като възможен избор за лов на varmint, той многократно демонстрира своите качества и за лов на диви животни дори с по-големи размери, а в определени случаи се препоръчва повече и от .270 Winchester, благодарение на по-високите баллистични коефициенти на своите куршуми от 117 и 120 грейна. Те позволяват лова на дълги и много дълги разстояния без прекалено много корекции при прицелването, защото тези куршуми имат способността да задържат добрите нива на кинетична енергия. Естествено, .270, който предоставя възможност за монтиране на куршуми от 130 и 150 грейна, бие по точки .25-06 по линия на кинетичната енергия и поразяването на целта, но не може да го победи по отношение на дистанцията – със своите 117 и 120 грейна не може да постигне толкова високи стойности като тези на .25-06.

Въпреки че аз самият не съм ловец, твърдя, че този „четвърт инч“ представлява повече от успешен избор при лова на диви животни от „калибъра“ на дива коза, до този на алпийска коза, и е много по-интелигентна алтернатива в сравнение с много по-скъпия (макар и по-мощен) .257 Weatherby Magnum. Но трябва да се използва при карабини с цеви дълги поне 26" (660 мм), защото на практика покъсите не са в състояние да използват максимално неговите възможности. А това може да доведе до загуба на повечето от характеристиките, благодарение на които е създал изключителната си репутация на почти 90-годишен виртуоз.

Някои от барутите, изпробвани с .25-06. Мощният IMR 4831, който успя да постигне едни от най-добрите скорост и енергия. По-несигурен се оказа Hodgdon H1000, който не постигна очакваната енергия, пропорционално на използваните дози. Барутът Norma 204 е едн от най-бързите, изпробвани при този калибър, и се представи много добре. Norma MRP обаче демонстрира недостатъчна плътност.

■ Балистична таблица

Фабрични муницици

Марка	Тип на куршума	Тегло на куршума (grs)	V ₀ (ft/sec)	V ₀ (m/sec)	Sd	E ₀ (kgm)	Забележка
Federal	Sierra Jsp	117	2.897	883,0	4,9	301,4	-
Winchester	Winchester Jhp	90	3.479	1.060,3	7,9	334,4	3.500-1.066
Mayer & Son	Nosler Jsp	100	3.397	1.035,4	9,6	354,3	3.412-1.040

Ръчно снарядени муницици

Зареждане	Барут	Доза (grs)	Тип куршум	Тегло на куршума (grs)	V ₀ (ft/sec)	V ₀ (m/sec)	Sd	E ₀ (kgm)	Забележка
1.	Vectan Tu 5000	48,0	Hornady JSP	87	3.428	1.044,8	4,5	313,8	-
2.	Vectan Tu 5000	46,0	Speer JHP	100	3.225	982,9	2,8	319,2	-
3.	Vectan Tu 5000	45,0	Hornady JHP	120	3.058	932,0	3,7	344,4	-
4.	Vihtavuori N540	45,0	Hornady JSP	87	3.188	971,4	2,8	271,7	-
5.	Vihtavuori N540	48,0	Hornady JSP	87	3.372	1.037,6	1,9	303,7	-
6.	Vihtavuori N540	50,0	Hornady JSP	87	3.548	1.081,4	2,2	336,4	-
7.	Vihtavuori N540	46,5	Speer JHP	100	3.172	966,7	2,8	308,9	-
8.	Vihtavuori N540	48,0	Speer JHP	100	3.299	1.005,5	3,7	334,3	-
9.	Vihtavuori N540	46,0	Hornady JHP	120	3.041	926,9	4,0	340,8	-
10.	Norma 204	54,0	Hornady JSP	87	3.360	1.024,1	2,7	301,5	-
11.	Norma 204	55,5	Hornady JSP	87	3.500	1.066,8	3,4	327,2	-
12.	Norma 204	52,0	Speer JHP	100	3.196	974,1	2,9	313,6	-
13.	Norma 204	53,5	Speer JHP	100	3.288	1.002,1	1,8	331,8	-
14.	Norma 204	50,0	Hornady JHP	120	3.000	914,4	4,5	331,6	-
15.	Norma 204	51,5	Hornady JHP	120	3.138	956,4	3,2	362,7	-
16.	Vectan Tu 7000	54,0	Hornady JSP	87	3.489	1.063,4	4,9	325,1	-
17.	Vectan Tu 7000	56,0	Hornady JSP	87	3.666	1.117,2	2,8	359,0	-
18.	Vectan Tu 7000	53,0	Speer JHP	100	3.390	1.033,3	6,8	353,0	-
19.	Vectan Tu 7000	50,0	Hornady JHP	120	3.132	954,5	1,0	361,4	-
20.	Vihtavuori N160	57,0	Hornady JSP	87	3.457	1.053,7	2,2	319,3	-
21.	Vihtavuori N160	58,3	Hornady JSP	87	3.546	1.080,7	7,1	335,9	-
22.	Vihtavuori N160	54,8	Speer JHP	100	3.264	994,7	6,7	327,1	-
23.	Vihtavuori N160	56,0	Speer JHP	100	3.364	1.025,2	1,9	347,5	-
24.	Vihtavuori N160	53,0	Hornady JHP	120	3.076	937,6	2,4	348,7	-
25.	Vihtavuori N560	56,0	Hornady JSP	87	3.272	997,4	9,4	286,1	-
26.	Vihtavuori N560	59,0	Hornady JSP	87	3.534	1.077,1	4,6	333,7	-
27.	Vihtavuori N560	57,5	Speer JHP	100	3.350	1.021,2	7,9	344,8	-
28.	Vihtavuori N560	56,0	Hornady JHP	120	3.228	984,0	3,2	384,2	-
29.	Imr 4831	56,0	Hornady JSP	87	3.532	1.076,5	8,2	333,2	-
30.	Imr 4831	54,0	Speer JHP	100	3.340	1.018,0	2,8	342,5	-
31.	Imr 4831	51,0	Hornady JHP	120	3.200	975,3	4,5	377,2	-
32.	Vectan Tu 8000	56,0	Hornady JSP	87	3.384	1.031,4	3,0	306,0	-
33.	Vectan Tu 8000	58,0	Hornady JSP	87	3.531	1.076,2	6,9	333,2	-
34.	Vectan Tu 8000	55,0	Speer JHP	100	3.268	996,0	4,4	328,0	-
35.	Vectan Tu 8000	56,5	Speer JHP	100	3.366	1.026,0	3,7	348,0	-
36.	Vectan Tu 8000	52,5	Hornady JHP	120	3.032	924,2	6,2	338,8	-
37.	Vectan Tu 8000	54,5	Hornady JHP	120	3.161	963,6	4,7	368,4	-
38.	Norma Mrp	57,0	Hornady JSP	87	3.387	1.032,3	6,8	306,4	-
39.	Norma Mrp	58,5	Hornady JSP	87	3.495	1.065,2	7,2	326,2	компресия
40.	Norma Mrp	55,0	Speer JHP	100	3.189	972,0	6,3	312,2	-
41.	Norma Mrp	56,5	Speer JHP	100	3.300	1.005,8	2,8	334,3	компресия
42.	Norma Mrp	53,5	Hornady JHP	120	3.069	935,4	3,5	347,0	компресия
43.	Hodgdon H1000	64,0	Hornady JSP	87	3.520	1.073,0	4,8	331,2	компресия
44.	Hodgdon H1000	59,7	Speer JHP	100	3.273	997,6	3,7	329,0	-
45.	Hodgdon H1000	62,0	Speer JHP	100	3.338	1.017,4	4,8	342,2	компресия
46.	Hodgdon H1000	55,5	Hornady JHP	120	2.931	893,4	1,1	316,6	-
47.	Hodgdon H1000	59,0	Hornady JHP	120	3.180	969,4	5,9	372,8	компресия

*Sd – Средни отклонения в скоростта

Забележка: скоростта е измерена на около 1,80 м от дулото на карабината Sauer 80 Еуропа с цев от 26" (660 мм), използвана при пробите. Както винаги, препоръчваме да не се използват максималните дози, дори да не са отбелязани като такива. Въпреки че в действителност в моето изследване нито един от посочените патрони не демонстрира следи от прекалено високо налягане, не може да се даде никаква гаранция, че това няма да се случи при други обстоятелства, при смяна на компонентите като капсули, куршуми или гилзи, и естествено, при оръжия, различни от Sauer-а, който аз използвах. Разбира се, всички зареждания, отбелязани на таблицата, могат да бъдат използвани, но препоръчвам на този, който желае да го направи, да огледа много внимателно изстреляните гилзи и да потърси евентуални следи от високо налягане или от затруднение при отварянето на затвора. Отбелязаните данни по отношение на забележките при фабричните муницици се отнасят до скоростта (стъпка или фут в секунда) и енергията (стъпка или фут за фунт), обявени от фирмите производители.